

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ЯК СПОСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Обґрунтовано необхідність створення в Україні ефективного механізму управління витратами на розробку та впровадження інноваційних проектів на рівні окремих підприємств, регіональному і загальнодержавному рівнях з метою оптимізації витрат на інноваційну діяльність.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційний проект, інноваційні витрати, механізм управління витратами.

Abstract

There has been grounded the necessity in Ukraine of the creation of an effective mechanism of cost management for the development and implementation of innovative projects at the level of individual enterprises, regional and national in order to optimize the costs of innovation activities.

Keywords: innovation activity, innovation project, innovation costs, cost management mechanism.

Вступ

Сьогодні науковці єдині у своїй думці, що вирішальною умовою виходу економіки України на стабільний довгостроковий розвиток є активізація в країні інноваційної діяльності, що для подолання технічної та технологічної відсталості українських підприємств необхідно активніше здійснювати реконструкцію та модернізацію виробництва, використовувати нові технології, які б підвищували їх конкурентоспроможність, та конкурентоспроможність продукції, що виробляється вітчизняними підприємствами. Найбільшою мірою на результативність інноваційної діяльності підприємств впливають витрати на науково-технічні роботи та розробку і впровадження інноваційних проектів, адже у більшості вітчизняних підприємств саме на це не вистачає власних коштів. До того ж здійснення інноваційної діяльності постійно вимагає збільшення витрат, які відносять до інноваційних. Тому в нинішніх умовах питання раціонального витрачання коштів перед українськими підприємцями постає особливо гостро.

Результати дослідження

Упродовж останніх років в Україні спостерігається чітка тенденція до зростання витрат на фінансування інноваційної діяльності і саме нестача у більшості українських підприємств власних коштів на її здійснення є однією з основних причин їх низької інноваційної активності. Існують також проблеми з залученням фінансових ресурсів, особливо довгострокових та ризикових, яких найбільше потребують інноваційні проекти. Однак, навіть при збільшенні витрат на інноваційну діяльність її ефективність може виявитися досить низькою, якщо не буде створено ефективного механізму управління інноваційними витратами, який дозволить запровадити на підприємствах гнучку методику розрахунку та оптимізації фінансових витрат на впровадження інноваційних проектів (з урахуванням можливості взаємного використання ресурсів) і методи моніторингу процесу їх упровадження [1, с. 179].

Одним із ефективних методів контролю за витрачанням фінансових та матеріальних ресурсів є, на думку автора, сітковий метод, що являє собою сукупність прийомів та способів застосування мережного графіка (мережевий моделі). Цей метод дозволяє раціонально здійснювати весь управлінський процес, планування, організацію, координування і контроль будь-якого комплексу робіт, забезпечуючи ефективне використання грошових і матеріальних ресурсів [3]. Його застосування дозволить поліпшити [4, с. 74]:

- планування, забезпечуючи його комплексність, безперервність, створюючи умови для поліпшення визначення необхідних ресурсів і розподілу вже наявних ресурсів;
- фінансування робіт, тому що з'являються способи більш точного розрахунку собівартості робіт,

їх трудомісткості та формування нормативно-довідкової бази;

- структуру системи управління, шляхом чіткого визначення і розподілу завдань, прав, обов'язків;
- організацію процедур координації та контролю за ходом робіт, на базі оперативної та точної інформації, а також оцінку виконання плану.

Механізм управління витратами інноваційної діяльності включає перш за все складання кошторису інноваційного проекту, в якому мають бути чітко відображені всі фінансові витратити на його розробку та впровадження. Відповідно до кошторису інноваційного проекту мають бути розроблені конкретні методи контролю за витрачанням передбачених на це коштів. Також повинна бути визначена потреба в кадрах, що братимуть участь при здійсненні інноваційної діяльності, кваліфікація яких дозволить успішно реалізовувати інноваційний проект. Нарешті механізм управління витратами інноваційної діяльності включає підрахунок обсягу інвестиційних ресурсів, який необхідно забезпечити на кожному етапі впровадження інноваційного проекту. Аби призначені для реалізації інноваційного проекту кошти (бюджет) можна було застосовувати максимально ефективно у якості інструмента планування та контролю, науковці рекомендують передбачити розподіл витрат у часі за кожним видом робіт у розрізі можливих варіантів використання засобів: нормальний, прискорений чи уповільнений [2].

Аналогічний механізм управління витратами на здійснення інноваційної діяльності має бути сформований і регіональному та загальнодержавному рівнях. Це дозволить забезпечити чітку координацію дій у сфері інноваційного розвитку державних органів, бізнесу та фінансових установ. Але для цього необхідно переглянути існуючі нормативні витрати та вдосконалити методи управління інноваційними процесами та об'єктами з тим, аби вони відображали специфіку цих процесів. Це означає, що для кожного окремого об'єкта управління інноваційним процесом мають бути розроблені специфічні, певною мірою унікальні, методи. Тільки в такому випадку можна сподіватися на оптимізацію витрат на розробку та впровадження інноваційних проектів як з боку окремих підприємств, так і держави, що дозволить залучити у підприємницький сектор додаткові інвестиційні ресурси. Створення такого механізму управління витратами на здійснення інноваційної діяльності неодмінно позначиться на підвищенні активності та ефективності інноваційної підприємницької діяльності в Україні.

Висновки

Підвищення ефективності використання інноваційних витрат на рівні підприємств вимагає розробки ефективного механізму управління цими витратами. Такий механізм передбачає складання кошторису (бюджету) інноваційного проекту у якому будуть відображені всі грошові витратити на його розробку та впровадження, включаючи витрати на залучення кадрів потрібної кваліфікації. Звичайно ж, мають бути сформовані дієві заходи з контролю за витрачанням цих коштів. Такий же механізм управління витратами на здійснення інноваційної діяльності варто запровадити на регіональному та загальнодержавному рівнях, що дозволить налагодити чітку координацію дій державних органів, фінансових установ і бізнесу та оптимізувати витрати на інноваційну діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Русінова О. С. Щодо ефективного управління інноваційними процесами / О. С. Русінова // Экономические проблемы и перспективы стабилизации экономики Украины: Сб. науч. тр. – Донецк : ИЭП НАН Украины. 2010. – С. 178-188.
2. Білоусова І. А. Проблеми обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції в промисловості / І. А. Білоусова, М. Г. Чумаченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 2. – С. 3-10.
3. Нікітенко А. І. Напрями активізації інноваційної діяльності в стратегічному розвитку кормовиробничого підприємства // А. І. Нікітенко, Ж. М. Жигалкевич // Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. праць. – К. : НТУУ «КПІ» – Вип. 11. – 2017.
4. Томпсон А. А. Стратегічний менеджмент: концепції і випадки / А. А. Томпсон, А. Д. Стрікланд, 4-е вид. Університет штату Алабама, бізнес-публікації, Плано, штат Техас. – 2012. – 568 с.

Дун Чживей – аспірант кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 670142846@qq.com

Науковий керівник: **Віталій Володимирович Зянько** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Dong Chzhyvei – Post-Graduate Student of the Chair of Finance, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: 670142846@qq.com

Supervisor: **Zianko Vitalii V.** - Doctor of Economics, Professor, Head of Finance, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.